

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobce: **Lucas Varity s. r. o.**, IČ: 254 02 081, se sídlem Na Roli 26, Jablonec nad Nisou, zastoupeného JUDr. Pavlou Karlovskou, advokátkou, se sídlem Lučanská 5, Jablonec nad Nisou, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2006, č. j. 542/66/06/01/113, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2008, č. j. 6 Ca 105/2006 - 64,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 2. 2006, č. j. 542/66/06/01/133, zamítl odvolání žalobce a potvrdil jím napadené rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Liberec (dále jen „ČIŽP“), ze dne 22. 12. 2005, č. j. 10/OV/8109/05/B. Uvedeným rozhodnutím ČIŽP uložila žalobci pokutu ve výši 1 000 000 Kč podle § 116 odst. 1 písm. b) a § 118 zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“), za vypouštění odpadních vod s obsahem šestimocného chromu v rozporu s vodním zákonem do horninového prostředí a následně do podzemních vod v důsledku netěsnosti šachty na kanalizaci odpadních vod.

V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že únikem odpadních vod v důsledku netěsnosti na šachtě a následným znečištěním podzemních vod byla naplněna skutková podstata správního deliktu vypouštění odpadních vod v rozporu

s vodním zákonem, tj. nedovolené vypouštění vod podle § 116 odst. 1 písm. b) vodního zákona. K úniku odpadních vod došlo přes netěsnou šachtu. Vypouštění odpadních vod bylo v rozporu s vodním zákonem, argumentace ČIŽP ohledně absence povolení k vypouštění odpadních vod je podle žalovaného toliko doplňkovou. Jakékoliv vypouštění odpadních vod bez potřebného povolení je nezákonné. Žalovaný uzavřel, že nebyl zpochybněn únik odpadních vod a následné znečištění vod podzemních. K tomu dodal, že žalobce provozoval vodní dílo, jehož stavebně technický stav byl nevyhovující, a řádně o ně nepečoval, protože došlo k nedovolenému vypouštění odpadních vod a následnému znečištění podzemních vod.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 11. 11. 2008, č. j. 6 Ca 105/2006 - 64, žalobu napadající shora uvedené rozhodnutí žalovaného zamítl. V odůvodnění rozhodnutí soud uvedl, že v souvislosti s činností žalobce došlo ze šachty umístěné před neutralizační stanicí k úniku odpadních vod do vod podzemních a že pro takovéto vypouštění neměl žalobce povolení, které by ani nemohl získat. Soud vyložil § 116 odst. 1 písm. b) vodního zákona tak, že „*nedovolené vypouštění vod*“ je legislativní zkratkou pro stav, kdy dojde k odtoku znečištěných odpadních vod do povrchových nebo podzemních vod. Soud proto neshledal důvodnou argumentaci žalobce, že šlo o havarijní stav, na který předmětné ustanovení nedopadá. Havárii jako stav nelze zaměňovat za nedovolené vypouštění vod, v jehož důsledku k havárii došlo. Podle názoru soudu neudržováním vodního díla (stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizace) došlo k nedovolenému vypouštění odpadních vod, protože byl ohrožen zájem na ochraně čistoty podzemních vod. Žalobce měl o vodní dílo náležitě pečovat, potom by nedošlo k situaci, kdy odpadní vody s obsahem chromu vnikly do vod podzemních. K předloženému znaleckému posudku soud uvedl, že se má věnovat otázkám odborným, nikoliv právním, což mu nepřislúší. Soud nevyužil moderační právo, neboť neshledal, že by pokuta byla uložena ve zjevně nepřiměřené výši. S ohledem na tyto důvody proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti namítl žalobce (dále též „stěžovatel“) nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a existenci vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu. Podle stěžovatele je pro posouzení celé věci klíčové, že šlo o havárii podle § 40 vodního zákona. Dále je nesprávná argumentace soudu a správních orgánů, že kanalizační přípojka (šachta a potrubí) je vodním dílem, které je vlastník povinen udržovat v řádném stavu, což stěžovatel dokládá odkazem na § 55 odst. 2 téhož zákona. Stěžejní pochybení však představuje nesprávné vyložení pojmu „*nedovolené vypouštění odpadních vod*“ podle § 116 odst. 1 písm. b) vodního zákona. Stěžovatel zdůraznil, že se v posuzovaném případě nejednalo o vypouštění (jako proces záměrný), nýbrž o havárii, resp. únik odpadních vod, jako nevědomý a nechtěný stav, což bylo konstatováno i ve znaleckém posudku Ing. M. B. K výši uložené pokuty stěžovatel dodal, že je nepřiměřeně vysoká v porovnání s jinými případy a v rozporu se zásadou legitimního očekávání. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2008, č. j. 6 Ca 105/2006 - 64, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že v předmětném případě byla havárie způsobena nedovoleným vypouštěním odpadních vod. Nebylo rozhodující, že k němu došlo v důsledku neudržování šachty jako vodního díla. K výši pokuty uvedl, že chrom, který byl obsažen v odpadních vodách, je nebezpečnou látkou podle přílohy č. 1 k vodnímu zákonu, přičemž porovnání s ostatními případy či průměrnou výší pokut není

na místě. Zásadě legitimního očekávání bylo podle žalovaného učiněno zadost. S ohledem na tyto skutečnosti proto žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel uplatnil důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze podat kasační stížnost z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. Pod tento důvod kasační stížnosti lze podřadit všechny stížnostní námitky, ačkoliv v nich stěžovatel spatřovat také důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Rozhodnutí ČIŽP, žalovaného a do jisté míry i rozhodnutí soudu prvního stupně se skutečně zabývají problematikou získání povolení k vypouštění odpadních vod a zejména povinností náležité péče o vodní dílo, ačkoliv stěžovatel byl sankcionován podle ustanovení § 116 odst. 1 písm. b) vodního zákona, jež s těmito otázkami přímo nesouvisí. Uvedená argumentace však byla správními orgány i soudem prvního stupně použita pouze k zvýšení přesvědčivosti jejich rozhodnutí, takže i kdyby zčásti nebyla správná, nemohlo by to mít ve vztahu k aplikaci ustanovení § 116 odst. 1 písm. b) vodního zákona žádný význam.

V posuzované věci nebylo zpochybněno, že došlo k úniku odpadních vod znečištěných chrómem do vod podzemních. Tuto skutečnost stěžovatel nerozporoval, pročez ji má Nejvyšší správní soud za plně prokázanou. Důvodem úniku byla netěsnost na šachtě odpadního potrubí.

Stěžejním však je, zda a pokud ano, pod jaké ustanovení, lze tuto skutečnost podřadit. Klíčovým je proto výklad § 116 odst. 1 písm. b) vodního zákona. Pokud se k této právní otázce vyjádřil rovněž znalec v oboru vodního hospodářství, pak hodnotil něco, co mu nepřísluší. Znaleckým posudkem se totiž dokazují věci skutkové a neslouží k výkladu právních norem. K tomuto závěru srov. blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 3 As 1/2008 - 233 (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Podle ustanovení § 116 odst. 1 písm. b) vodního zákona se dopustí správního deliktu povinná osoba, nejde-li o trestný čin, jestliže vypustí odpadní vody nebo důlní vody do vod povrchových nebo podzemních, popřípadě do kanalizace v rozporu s tímto (tj. vodním) zákonem (dále jen „*nedovolené vypouštění vod*“). Podle ustálené judikatury (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2008, č. j. 1 As 51/2008 - 72, nebo Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 12. 1994, č. j. 7 A 14/93 - 20) je „*vypouštěním odpadních vod*“ jejich odtok mimo zařízení, kde vznikly, popřípadě mimo zařízení, v němž měly být přechodně uloženy do doby zajištění jejich zneškodnění původcem.

V posuzovaném případě došlo k vypouštění odpadních vod tím, že unikly přes netěsnost v kanalizační šachtě do vod podzemních. Rozpor se (vodním) zákonem a „nedovolenost“ je dána tím, že k případnému vypouštění je třeba získat povolení (srov. § 8 odst. 1 písm. c/ vodního zákona) a postupovat v souladu se zákonem. Stěžovateli nebylo kladeno za vinu, že vypouštěl odpadní vody bez povolení, ale že k samotnému vypouštění odpadních vod vůbec došlo. Je totiž povinností povinné osoby pečovat o technický stav zařízení tak, aby nedošlo k únikům (vypouštění) odpadních vod. Sankcionován byl tak samotný výsledek jednání, což je v souladu s koncepcí odpovědnosti za správní delikty jako odpovědnosti objektivní. Není proto podstatné, zda se tak stalo s vědomím, nedostatečnou údržbou, či snad dokonce aktivně cílenou činností žalobce, neboť správní delikty právnických osob jsou postihovány zásadně bez ohledu na zavinění. Základním předpokladem pro uložení sankce je zejména skutečnost, že poškození nebo ohrožení zákonem chráněného zájmu nastalo provozní činností povinné osoby, nebo tehdy, jestliže tento důvod vznikl při činnosti povinné osoby jednáním nebo opomenutím osob, které povinná osoba k této činnosti použila.

Nejvyšší správní soud dále odkazuje na právní závěry učiněné v souvislosti s výkladem ustanovení § 116 odst. 1 písm. b) vodního zákona v rozsudku ze dne 28. 2. 2006, č. j. 4 As 37/2007 - 78. Podle nich slovní spojení „nedovolené vypouštění vod“ je legislativní zkratkou pro stav, kdy povinný subjekt v rozporu se zákonem dopustí odtok odpadních vod do povrchových nebo podzemních vod. Vždyť právě ochrana čistoty těchto vod je smyslem a účelem vodního zákona. Je proto nesprávná a zavádějící úvaha stěžovatele, že slovní spojení, které užívá ustanovení § 116 odst. 1 písm. b) vodního zákona, vyžaduje pojmově úmysl odpadní vody vypustit, či vědomí takové skutečnosti a hlavně aktivní činnost, a že sem nepatří únik, který představuje samovolný proces, navíc nežádoucí a nechtěný, který nastal v důsledku netěsnosti kanalizační šachty. V takovém případě by za skutečnost, že k úniku odpadních vod došlo, nebyl nikdo odpovědný. Nejvyšší správní soud neshledává důvodnou ani argumentaci stěžovatele, že šlo o havarijní stav podle § 40 vodního zákona. Havárie byla naopak způsobena únikem (vypouštěním) odpadních vod s obsahem chrómu do vod podzemních.

V daném ohledu Nejvyšší správní soud uzavírá, že v důsledku činnosti stěžovatele došlo vlivem netěsnosti na šachtě kanalizačního potrubí k nežádoucímu a nedovolenému úniku odpadních vod, které obsahovaly chróm. Tyto odpadní vody posléze znečistily vody podzemní. Závěry, které v tomto ohledu učinily správní orgány, stěžovatel nezpochybnil. Toliko se snažil zbavit odpovědnosti za správní delikt poukazem na stav havárie. V posuzované věci však nešlo o havárii podle § 40 vodního zákona. Havárii představují až důsledky úniku odpadních vod s obsahem chrómu. Stěžovateli byla proto v souladu se zákonem uložena pokuta za spáchání správního deliktu podle § 116 odst. 1 písm. b) vodního zákona, neboť nedovoleně vypouštěl odpadní vody do vod podzemních. Uvedené jednání bylo tedy správními orgány i soudem prvního stupně kvalifikováno zcela správně.

Námítka o nepřiměřené výši uložené pokuty a jejím rozporu se zásadou legitimního očekávání neshledává Nejvyšší správní soud důvodnou. V rozhodnutí správních orgánů je dostatečně vyloženo, k jakým zákonným kritériím při jejím uložení přihlížely. Stěžovatel v žalobě navrhnul využití moderačního práva, ke kterému soud prvního stupně nepřistoupil. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s jeho závěry, že pokuta nebyla uložena ve zjevně nepřiměřené výši. Odkaz na celkové množství uložených pokut ČIŽP a jejich průměrnou výši v roce 2006, a to bez jakékoliv specifikace a konkretizace

skutkových okolností, považuje Nejvyšší správní soud za značně zavádějící a zcela neurčitý. Ke konkrétnímu porovnání s případem uložení pokuty za únik kyanidových odpadních vod do vod povrchových, Nejvyšší správní soud uvádí, že v nyní posuzované věci uloženu pokutu rovněž neshledává nepřiměřenou, neboť došlo k vypouštění (úniku) odpadních vod, které obsahovaly chróm, přičemž chróm je podle přílohy č. 1 k vodnímu zákonu nebezpečnou látkou.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 120 a § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda

senátu